

Цю книжку я присвячую своємулюбому дядькові Едварду Байчману, який вперше відкрив для мене небеса. Щороку, сидячи за столом на День подяки, він оповідав нам одну й ту ж історію. Як прокинувся посеред ночі в лікарні і побачив, що в ногах примостилися й чекають на нього душі упокоєних рідних та коханих. Ту історію я запам'ятав на все життя. Як і свого дядька.

У кожного з нас, як і в кожній з релігій, власне уявлення про рай, і всі їх слід поважати. Зображена тут версія — лишень здогадка чи радше навіть бажання, щоб мій дядечко, як і решта схожих на нього людей, які на цьому світі почуваються незначущими, усвідомили, наскільки важливими вони були і як сильно їх тут любили.

~ Кінець ~

Ця історія про чоловіка на ймення Едді, і починається вона з кінця, з того, як Едді помирає у променях сонця. Може видатись дивним, що історія починається з кінця. Але кожен кінець — це також новий початок. Просто про це ми не одразу здогадуємось.

* * *

Свої останні миті, як і більшість життя загалом, Едді провів у «Пірсі Рубі», парку розваг обіч величного сірого океану. У парку працювали звичні атракціони: дощатий променад, чортове колесо, американські гірки, автодром, кіоск із солодощами та павільйон, де з водного пістолета можна було постріляти клоуну в рота. А ще був великий новий атракціон «Вільне падіння Фредді», де, власне, Едді й загине — нещасний випадок, про який писатимуть чи не всі газети штату.

* * *

На час смерті Едді був приземкуватим сивочолим дідом, з короткою шиєю, широкими грудьми,

дебелими руками і вицвілим татуюванням на правому плечі. Ноги його всохлися й вкрились сіткою опухлих вен, а поранене на війні ліве коліно понівечив артрит. Чимчикував Едді спираючись на ціпок. Широке й випалене сонцем обличчя, срібні бакенбарди та щелепа, що трохи випиралася вперед, надавали йому значно гордовитішого вигляду, ніж це було насправді. За лівим вухом у нього стирчала сигарета, а на ремені брязкотіла в'язка ключів. Взутий Едді був у черевики на гумовій підшві, а чуба ховав під старим лляним кашкетом. Блідо-коричнева форма видавала в ньому робітника. Власне, він і був робітником.

* * *

Робота Едді полягала в «обслуговуванні» атракціонів, що насправді означало пильнувати за їхньою справністю. Щодня ополудні він обходив парк, перевіряючи кожен атракціон — від каруселі до водної труби. Шукав тріснуті дошки, ослаблі болти, проржавілу сталь. Бувало, зупиниться, пильно на щось гляне, а люди, що проходили мимо, гадали, що він виявив якийсь нелад. Проте він лише дослухався, ось і все. Після стількох років, якщо вірити його власним словам, Едді міг почути несправність у чмиханні, бубонінні чи затинанні механізмів.

Жити Едді лишалося 50 хвилин, і він почав свій останній обхід «Пірса Рубі». Проминув літню пару.

— Мої вітання, — пробурмотів він, доторкнувшись до кашкета.

У відповідь ввічливо кивнули. Відвідувачі знали Едді. Принаймні завсідники. Звикли бачити стариганя щоліта і вже давно асоціювали його з цим парком. На грудях його роби була нашивка з написом «ЕДДІ», а нижче — «РЕМОНТ», тож клієнти, бувало, вигукували: «Привіт, Едді Ремонте!», хоча цей жарт ніколи не здавався йому смішним.

Так вже склалося, що сьогодні в Едді був день народження, вісімдесят третій. Минулого тижня лікар повідомив, що в нього оперізувальний герпес. Оперізувальний герпес? Едді навіть не відав, що воно таке. Зате колись був настільки дужий, що кожною рукою міг підняти по карусельній коняці. Багато з того часу води утекло.

— Едді!..

— Едді, оберни мене!

— Ні, мене!

Сорок хвилин до загибелі. Едді проштовхувався до початку черги на американські гірки.

Принаймні раз на тиждень він катався на кожному атракціоні, аби впевнитись, що гальма та кермо справні. Сьогодні був день американських гірок — ці називалися «Спускалки-примарки», — і дітлахи, які знали Едді, благали взяти їх із собою до кабінки.

Діти любили Едді. Але не підлітки. Від цих самі лише біди. Яких тільки підлітків не набачився Едді за ці роки, і всі вони були лише лайдаками та нечемами. А от малеча — зовсім інша річ. Малі діти дивилися на Едді, який завдяки своїй випнутій нижній щелепі, здавалося, завжди всміхався, наче дельфін, і довіряли йому. Тягнулися до нього, мов закоцюблі руки до багаття. Хапали його за ноги. Гралися з його ключами. Едді зазвичай лиш бурчав, але не промовляв ні слова. Йому здавалося, що саме за те мовчання діти його й люблять.

Цього разу Едді обрав двох хлопчаків з нап'ятими задом наперед бейсболками. Малі стрімголов кинулися до кабінки і заскочили на сидіння. Едді віддав ціпок черговому і поволі всівся поміж ними.

— Рушаємо... Рушаємо!.. — вигукнув один із хлопчаків, а інший натомість потягнув Едді за руку і поклав на своє плече. Едді опустив захисну планку, і — клац-клац-клац — вони помчали вгору.

* * *

Ходила про Едді одна історія. Коли він був ще хлопчаком і зростав біля цього самого пірса, то якось устряв у вуличну бійку. П'ятеро хлопців з Піткін-авеню оточили його брата, Джо, і збиралися дати прочухана. Едді сидів на ґанку за квартал від них і жував сендвіч. Аж раптом почув братів крик. Він щодуху помчав у провулок, схопив металеву накривку від сміттевого бака і з її допомогою відправив двох хлопців до лікарні.

Після того випадку Джо не розмовляв з ним кілька місяців. Соромився, позаяк був старшим, первістком, а бився не він, а Едді.

* * *

— Ще разочок, Едді? Будь ласочка!

Жити лишилося тридцять чотири хвилини. Едді підняв захисну планку, дав малим по льодянику, забрав ціпка і пошкутильгав до майстерні, щоб охолодитися в літню спеку. Якби він знав про свою неминучу смерть, то подався би деінде. Натомість він зробив те, що й усі ми робимо. Пірнув у монотонну рутину, так наче все життя в нього ще попереду.

Один із працівників майстерні, довготелесий вилицюватий хлопець на ймення Домінґес, пихтів

біля бака з розчинником, зчищаючи з колеса мастило.

— Здоров був, Едді, — привітався він.

— Угу, — глухо кинув Едді у відповідь.

У майстерні пахло тирсою. Було темно й тісно через низьку стелю та стіни, обвішані дрелями, пилами та молотками. Всюди валялися частини атракціонів: компресори, мотори, паси, лампочки і голова пірата. Уздовж однієї зі стін стриміли банки з-під кави з цвяхами та шурупамми, а вздовж іншої — нескінченні діжчини з мастилом.

Змащення механізмів, казав Едді, потребує не більше тям, ніж миття посуду; єдиною різницею було те, що під кінець ти ставав бруднішим, а не чистішим. Саме таку роботу і виконував Едді: змащував, регулював гальма, затягував прогоничі, перевіряв електричні панелі. Багато разів мріяв він полишити це місце, знайти іншу роботу, почати нове життя. Але завадила війна. Його мрії так ніколи і не здійснилися. З часом Едді зауважив, що він — лише сивуватий дядько в бахматих штанях, який втомлено змирився з тим, що таким уже є і таким зостанеться до смерті — чолов'ягою з піском у черевиках у світі механічного сміху та смажених сосисок. Як і його батько до цього і як стверджувала нашивка на його роби, Едді був ремонтником —